

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 7/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 17 mars 2009 en proposition med förslag till lag om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs (RP 17/2009 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (GrUU 19/2009 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- fiskeriråd Markku Aro och överinspektör Maija Mela, jord- och skogsbruksministeriet

- lagstiftningsråd Sten Palmgren, justitieministeriet
- statistikchef Anssi Ahvonen, Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet
- fiskerimästare Paavo Suominen, Egentliga Finlands arbetskrafts- och näringscentral
- avdelningschef Vesa Karttunen, Centralförbundet för fiskerihushållning
- verkställande direktör Kim Jordas, Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf
- verkställande direktör Teemu Tast, Etelä-Suomen Kalastusvakuutusyhdistys.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- kommunikationsministeriet
- Sjöfartsverket
- Finlands Fiskhandlarförbund rf
- Finlands Fiskodlarförbund rf
- Suomen Sisävesiammattikalastajat ry.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att det stiftas en lag om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs.

Genom lagen föreskrivs om förfarandena och villkoren för att finska fiskefartyg och vattenbruksfartyg på havsområden ska registreras i fiskefartygsregistret. I lagen föreslås också bestämmelser om avregistrering av fartyg, uppgifter som ska antecknas i registret och utlämnande

av uppgifter och avförande av uppgifter ur registret.

Enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning ska varje medlemsstat föra ett fiskefartygsregister över de fiskefartyg och vattenbruksfartyg som för medlemsstatens flagg på havsområden. Lagens tillämpningsområde ska inte omfatta landskapet Åland, som med stöd av självstyrelselagen för Åland har lagstiftningsbehörighet i fråga om registrering av fiskefartyg.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2010.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Sammanfattningsvis anser utskottet att propositionen behövs och är lämplig. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Enligt EU-lagstiftningen är varje medlemsstat skyldig att föra ett register över de fiskefartyg och vattenbruksfartyg som för medlemsstatens flagg på havsområden. Reglering och administration av fiskekapaciteten ingår i EU:s gemensamma fiskeripolitik och den spelar en viktig roll för yrkesfisket till havs och utvecklingen av den.

Däremot regleras inte yrkesfisket på insjöar av EU:s gemensamma fiskeripolitik, påpekar utskottet. På lokal nivå för närings-, trafik- och miljöcentralerna ett register över fiskefartyg på insjöarna men det är frivilligt att registrera sig. I motiven till propositionen säger regeringen att fiskefartygsregistren för havsfiske respektive insjöfiske bör differentieras eftersom de har olika rättslig grund och förs på olika sätt. Lagförslaget gäller bara fiskefartyg och vattenbruksfartyg som arbetar på Finlands havsområde. Utskottet anser det viktigt att också författningarna om registrering av fiskefartyg på insjöar revideras i fortsättningen.

Fiskeriregistret brukar utnyttjas för övervakningen av fartyg, men numera regleras också antalet fiskefartyg och deras fångsteffektivitet i EU genom registrering av fiskefartygen. Medlemsstaternas nationella fiskeriregister ingår i EU:s gemensamma register över fiskefartyg och EU försöker reglera fiskerikapaciteten utifrån uppgifterna i registret. Registret används i första hand för EU:s gemensamma fiskepolitik och i andra hand för nationella behov. Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet utnyttjar registret för officiell nationell statistik och EU-reglerad statistik över yrkesfisket.

Det finns ett tak för den sammanlagda fiskekapaciteten för fiskebåtar i medlemsstaterna och EU-lagstiftningen har exakta regler för hur fiskekapaciteten ska beräknas. Trots försöken att begränsa kapaciteten har det varit stora problem i EU:s gemensamma fiskeripolitik, och fiskestammarna i oceanerna överexploateras för tillfället och de mår mycket dåligt. På Finlands havsområde är det bättre beställt med fiskstammarna och det förekommer inget överfiske utom på några få undantag när.

Registrering är ett generellt villkor för att ett fiskefartyg ska få användas för kommersiellt fiske. Registreringen kan på sätt och vis jämföras med näringstillstånd. Därför spelar systemets uppbyggnad och funktion en viktig roll för fiskerinäringen. Den nuvarande nationella författningsnivån för registrering av fiskefartyg uppfyller inte kraven i grundlagen eftersom grunderna för individens rättigheter och skyldigheter ska föreskrivas i lag.

I Finland är jord- och skogsbruksministeriet den behöriga myndighet som ska genomföra EU:s gemensamma fiskeripolitik nationellt. Utöver ministeriet ska också de närings-, trafik- och miljöcentraler som finns vid kusten föra fartygsregister, enligt förslaget. Målet med lagförslaget är att föreskriva om procedurerna för registrering av fiskefartyg och att ge enskilda ägare av fiskefartyg och utövare av fiskerinäring tryggade villkor genom att möjligheterna att utöva näringen inte begränsas onödigt mycket. Syftet är bra, anser utskottet men påpekar samtidigt att det för en hållbar användning av fiskeresurserna är av största vikt att fiskekapaciteten är i balans med avseende på fisktillgången.

I motiven till lagstiftningsordningen i propositionen bedöms lagförslaget mot rätten att fritt välja näring i 18 § 1 mom. och yttrandefriheten i 10 § 1 mom. i grundlagen. Dessutom är normgivningsbemyndigandet i lagförslaget betydelsefullt med avseende på 80 § i grundlagen. De

nationella registren över fiskefartyg ingår alltså i EU:s register över fiskefartyg som är ett medel för EU att styra fiskekapaciteten. Det handlar om en generell ambition att nå ett hållbart fiske och balans i fisktillgången.

Det föreslagna fiskefartygsregistret kommer att vara ett personregister. Följaktligen är målet att införa sekretessbestämmelser som balanserar upp sekretessen för enskilda å ena sidan och myndigheternas och externa intressenters behov av information å andra sidan. Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen ska närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. I 17—25 § ingår det heltäckande och detaljerade bestämmelser om uppgifter som ska ingå i registret, hur de ska anmälas, rätten att få information, rätten att lämna ut uppgifter och vem som beslutar om det och hur länge uppgifter måste finnas kvar i registret. Utskottet hänvisar till utlåtandet från grundlagsutskottet och framhåller att bestämmelserna till största delen uppfyller de krav som ställs på ett personregister. Också beträffande bestämmelserna om utlämnande av uppgifter och bevaringstiden för personuppgifter hänvisar utskottet till utlåtandet och påpekar att de måste kompletteras och preciseras.

I lagförslaget är fiskefartygen uppdelade på tre grupper: kustfartyg, högsjöfartyg och vattenbruksfartyg. För kustfartyg och högsjöfartyg läggs det största tillåtna registerutrymmet, eftersom EU:s gemensamma fiskeripolitik kräver att medlemsstaterna beaktar kraven på hållbart fiske och ser till att det råder balans mellan fiskeresurserna och fiskekapaciteten. Skyldigheten att registrera vattenbruksfartyg ingår i EU-reglerna för att fartyg som fiskar och odlar levande naturresurser till sjöss ska finnas i ett gemensamt myndighetsregister.

Det största möjliga registerutrymme för fartygsgrupperna ska föreskrivas genom förordning av statsrådet angivet i dräktighet och maskineffekt. I förordningen av statsrådet får det enligt motiven till propositionen tas hänsyn till fiskebegränsningarna i EU och nationellt i medlemsstaterna och till om de högsta tillåtna fångstkvoterna för Finland för strömmings- och vassbuchsbestånden räcker till för hela året. Ut-

skottet anser att normgivningsbemyndigandet är korrekt.

Enligt 7 § ska ett fiskefartyg registreras innan det får användas för kommersiellt fiske. Registreringsvillkoren har att göra med fartyget, det fiske som bedrivs och tillgängligt fritt registerutrymme. Enligt 9 § måste fartyget vara finskt och registret ha tillräckligt med registerutrymme. Fartygens nationalitet anges som regel med stöd av 1 kap. 1 § i sjölagen. Där sägs det att ett fartyg är finskt och berättigat att föra finsk flagg, om det till mer än sex tiondedelar ägs av finska medborgare eller finska juridiska personer.

I 9 § ingår särskilda villkor för registrering och de avser att medverka till att fisket ska gynna vår finländska fiskerinäring. Om ett fiskefartyg fiskar EU-kvoterade fiskarter, måste fisket ha tillräckligt stor ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring för att bli registrerat. Enligt detaljmotiven i propositionen är syftet med detta att stärka förhållandet mellan yrkesmässigt fiske och finsk fiskerinäring när fångsten gäller fiskarter där fiskemöjligheterna är begränsade genom kvoter i EU-rättsakter.

Den föreslagna 9 § har samma innehåll som 4 a § som lades till lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik 2002. Den gällande bestämmelsen har funnits i flera år utan att man har kunnat stärka eller över huvud taget upprätthålla yrkesfisket eller fiskerinäringen i vårt land, särskilt inte vad gäller fångsten av strömming och vassbuk (skarpsill). På senare år har man däremot kunnat skönja ett växande utländskt intresse för köp av finländska fiskefartygs fiskekapacitet och på den vägen ett intresse för storskalig exploatering av fiskeresurserna i vårt havsområde.

Vid utfrågningen av de sakkunniga påpekades det att det är ett uppenbart problem att fiskeresurserna i Finlands havsområde, särskilt strömming och vassbuk, redan nu eller snart kontrolleras av andra än finländska yrkesfiskare och aktörer inom fiskerinäringen. Fiskerimyndigheterna vid närings-, trafik- och miljöcentralerna bedömer att en del av ägarna i minst fem stora trålarbolag redan nu är svenskar eller ester. Fartygen fiskar företrädesvis strömming och

vassbuk i Östersjön och lossar fångsten mestadels i Sverige eller Danmark. Den sammanlagda kapaciteten och de årliga fångsterna för fartygen upptar redan nu en betydande del av Finlands fiskekvot. På Östersjön bedrivs också en del fiske där fartyg från flera länder fiskar tillsammans. I sådana fall kan det vara oklart i vilket lands kvot fångsterna ska räknas in. Utskottet påpekar att det behövs tydliga bestämmelser och anvisningar för hur de gemensamma fångsterna ska delas mellan de som deltar.

När fartygen formellt uppfyller registerkraven i 9 § kommer de i fortsättningen av allt att döma att segla under finsk flagg och utnyttja Finlands fiskekvoter. Det rådande läget är oroväckande för vår nationella fiskerinäring, anser utskottet och påpekar att trenden ytterligare minskar utbudet på inhemsk fisk och utnyttjandegraden i fiskehamnarna. Dessutom kan det på sikt bli problem med beredskapsförsörjningen.

Det bör noteras att Finland de senaste decennierna har investerat betydande belopp i fiskehamnarna, också i fiskförädlingsindustrin. En hotbild i framtiden är att en betydande del av Finlands kvoter för strömming och vassbuk fiskas med stora, utländskt ägda trålare och till exempel blir råvara för fiskmjölsfabrikerna längs kusten i södra delen av Östersjön. Det betyder att vår egen fiskförädlingsindustri i framtiden kommer att ha större brist på inhemsk fiskråvara. Därför måste den inhemska fiskförädlingsindustrin få tryggad tillgång till råvara och vår försörjningsberedskap finnas kvar också i framtiden. Fisk är en viktig förnybar naturresurs med strategisk betydelse som livsmedel och råvara.

Utskottet understryker att 9 § inte har tillräckligt effektiva bestämmelser för att säkerställa fullgod koppling mellan det fiske som bedrivs på Finlands havsområde och vår finländska fiskerinäring. I ändringarna till paragraferna nedan föreslår utskottet att det ska krävas att högsjöfartyg på minst tolv meter ska registreras. Det garanterar att de behåller en fullgod koppling till den finländska fiskerinäringen. I fiskefartygsregistret finns det för närvarande 91 fartyg från Fastlandsfinland som är minst tolv meter långa. Vidare föreslår utskottet att kust- och högsjöfar-

tyg ska skiljas åt. Kustfartyg under 12 meter som fiskar kvoterade fiskarter ska inte längre behöva ha tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring. Kravet ingår i den gällande lagen och i propositionen. På grund av sin storlek rör sig inte kustfartygen utanför Finlands kustvatten och de lossar inte fångsten i hamnar i andra länder. Tack vare de lindrigare kraven kan man avskaffa byråkratin kring registrering och tillsyn.

Nedan föreslår utskottet att det för registrering av högsjöfartyg som fiskar kvoterade fiskarter ska krävas att fartyget innehas av en fysisk person med ett förflutet i befälet eller manskapet på ett fiskefartyg. Fartyg ska också kunna innehas av en sammanslutning om merparten av ägarna är fysiska personer som hör till befälet eller manskapet på ett fiskefartyg. Kravet medverkar till att den här typen av högsjöfartyg antingen direkt eller indirekt kontrolleras av de som fysiskt deltar i fisket. Indirekt kontroll kan ordnas så att majoriteten av bolagsmännen (öppet bolag) och majoriteten av de ansvariga bolagsmännen (kommanditbolag) är fysiska personer som fysiskt deltar i fisket eller majoriteten av de röster som aktierna eller andelarna (aktiebolag, andelslag) ger innehas av fysiska personer som fysiskt deltar i fisket. Indirekt kontroll kan också ordnas via sammanslutningskedjan.

För att uppfylla befäls- eller manskapskravet behövs det tio fiskeresor eller tjugo dagar till sjöss per år. På så sätt kan man säkerställa att fartygsinnehavarna har tillräcklig anknytning till fiskerinäringen och trygga tillgången till finländsk råvara. För nybörjare ska det räcka med en plan där resorna eller dagarna finns angivna. Minst tio fiskeresor eller minst tjugo dagar till sjöss i samband med fiskeresor under tolv månader är ett rimligt krav som garanterar tillräcklig anknytning till fiskerinäringen.

Vidare anser utskottet att det i samma sammanhang bör föreskrivas om tillsyn över de föreslagna extra kraven på högsjöfartyg. Innehavare av fiskefartyg ska bland annat vara skyldiga att lämna de uppgifter som den registeransvariga begär för att visa att de lagstadgade kraven är uppfyllda. Många av de tillagda kraven betyder

att uppgifterna bara kan lämnas av aktörerna själva. För att garantera att alla aktörer behandlas lika måste det regelbundet bevakas att kraven uppfylls och försummelse måste resultera i påföljd. Påföljden föreslås vara avbrott i den fiskelicens som beviljas i samband med registrering tills villkoren åter uppfylls.

Enligt uppgifter till utskottet innehåller fiskefartygsregistret för närvarande sannolikt en del högsjöfartyg som inte uppfyller de nya villkoren för registrering. Nedan föreslår utskottet att det genom en övergångsbestämmelse garanteras att alla högsjöfartyg som är registrerade innan lagen träder i kraft får ett år på sig att anpassa sitt ägande till kraven.

Avslutningsvis framhåller utskottet att rätten att registrera fartyg har en del beröringspunkter med definitionen på yrkesfiskare enligt 6 a § i lagen om fiske. I den genomgripande revideringen av lagen om fiske kommer också bestämmelserna om yrkesfiske att ses över. Yrkesfisket måste snabbt bli tillståndspliktig verksamhet för att trygga ett hållbart fiske och förtydliga villkoren för yrkesfiskarna. Dessutom är det viktigt att omdefinieringen av yrkesfiske samordnar definitionen på yrkesfiske och bestämmelserna om rätt att registrera fiskefartyg. Vidare bör det vid revideringen av lagen om fiske undersökas om indelningen av fiskefartyg kan ändras och utredas om längdgränsen kan höjas till från 12 till 15 meter för kustfartyg, om det är nödvändigt för den fortsatta utvecklingen av kustfisket.

Detaljmotivering

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde. Lagen hänvisar till Europeiska gemenskapen på flera ställen. Utskottet föreslår att de ändras till Europeiska unionen eftersom Europeiska gemenskapen ersattes med Europeiska unionen i och med Lissabonfördraget.

2 §. Registrets ändamål. Utskottet hänvisar till 1 § och föreslår att Europeiska gemenskapen ändras till Europeiska unionen.

3 §. Definitioner. Utskottet hänvisar till 1 § och föreslår att Europeiska gemenskapen ändras till Europeiska unionen.

4 §. Registeransvariga. Vid regionalförvaltningsreformen övertogs statens regionalförvaltning av de nya regionförvaltningsmyndigheterna och statsförvaltningens verkställighets- och utvecklingsuppgifter av närings-, trafik- och miljöcentralerna den 1 januari 2010. Följaktligen föreslår utskottet att namnen på myndigheterna ändras i paragrafen.

I 1 mom. talas det om "Östersjökusten" för att ange närings-, trafik- och miljöcentralernas geografiska ansvarsområde. Utskottet föreslår att uttrycket preciseras till "kusten vid Finlands havsområde".

Enligt 2 mom. kan det genom förordning av jord- och skogsbruksutskottet föreskrivas att "vissa" uppgifter i anslutning till förändring av registret hör till "vissa bestämda" närings-, trafik- och miljöcentraler. Formuleringen anger inte entydigt om det är meningen att genom förordning utfärda bestämmelser om de tekniska uppgifterna i samband med registret eller om det i största allmänhet är fråga om att överföra befogenheterna för registret. Den föreslagna befogenheten att genom förordning göra avsteg från bestämmelserna är problematisk med avseende på det hierarkiska förhållandet mellan lag och förordning. Möjligheten att utfärda förordning bör slopas, anser utskottet. Följaktligen föreslår utskottet att 2 mom. stryks.

Utskottet hänvisar till den nya 10 § nedan och föreslår att hänvisningen i 2 mom. ändras.

2 kap. Registreringsförfarande

5 §. Behörig registeransvarig. Utskottet hänvisar till 4 § och föreslår att namnen ändras till närings-, trafik- och miljöcentraler.

I 5 § föreskrivs det om behörig registeransvarig. Enligt motiven till propositionen vill regeringen ge fartygsägarna möjligheter att själva välja lämplig registeransvarig bland dem som paragrafen avser. Utskottet menar att det inte är någon valmöjlighet när en fartygsägare till ex-

empel av okunskap eller av misstag skickar in sin ansökan till en närings-, trafik- och miljöcentral som finns någon annanstans än på kusten vid vårt havsområde. I sådana fall är myndigheterna skyldiga att skicka dokumenten vidare till rätt myndighet.

Utskottet föreslår att behörig registeransvarig för tydlighetens skull ska bestämmas direkt i lagen. Om fartyget har sin hemvist någon annanstans än i det geografiska ansvarsområdet för närings-, trafik- och miljöcentralen enligt 4 § 1 mom. skulle närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland vara behörig registeransvarig. I området finns det många fartyg för yrkesfiske registrerade för våra havsområden. Följaktligen är det lämpligt att yrkesfiskare som är bosatta i inlandet men fiskar på havet registrerar sina fartyg där.

8 §. Registreringsansökan. Utskottet föreslår att 2 mom. kompletteras med att ägaren och innehavaren av ett fiskefartyg på begäran av behörig registeransvarig ska vara skyldiga att lämna nödvändiga uppgifter som visar att de uppfyller kraven för registrering. Bestämmelsen förtydligar skyldigheten att lämna in uppgifter om de extra villkoren för registrering av högsjöfartyg enligt den nya 10 §.

9 §. Förutsättningar för registrering av fiskefartyg. I 2 och 3 mom. sägs det att fartyg som fiskar fiskarter där kvoterna bestäms av EU ska ha tillräckligt stor ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring. Utskottet föreslår att 2 och 3 mom. ändras och flyttas till den nya 11 § där det krävs tillräckligt stor ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring.

10 §. Särskilda villkor för registreringsstillstånd för högsjöfartyg. (Ny) Utskottet hänvisar till den allmänna motiveringen och föreslår att lagen får en ny 10 § som säger att registreringen av fiskefartyg (högsjöfartyg) som är minst 12 meter långa och fiskar kvoterade fiskarter ska vara bunden till att innehavaren är en fysisk person med bakgrund i befälet eller manskapet på ett fiskefartyg. Fartyg ska också kunna innehas av en sammanslutning om merparten av ägarna är

fysiska personer som hör till befälet eller manskapet på ett fiskefartyg.

Kravet är till för att säkerställa att den här typen av högsjöfartyg antingen direkt eller indirekt kontrolleras av de som fysiskt deltar i fisket, framhåller utskottet. Indirekt kontroll kan ordnas så att majoriteten av bolagsmännen (öppet bolag) och majoriteten av de ansvariga bolagsmännen (kommanditbolag) är fysiska personer som fysiskt deltar i fisket eller majoriteten av de röster som aktierna eller andelarna (aktiebolag, andelslag) ger innehas av fysiska personer som fysiskt deltar i fisket. Indirekt kontroll kan också ordnas via sammanslutningskedjan. Dessutom ska minst två tredjedelar av styrelsemedlemmarna i aktiebolaget eller andelslaget och ordföranden och vice ordföranden vara fysiska personer som uppfyller kraven i 1 punkten.

För att uppfylla befäls- eller manskapskravet krävs det tio fiskeresor eller tjugo dagar till sjöss per år. För nya aktörer ska det räcka med en plan där resorna eller dagarna finns angivna. Minst tio fiskeresor eller minst tjugo dagar till sjöss i samband med fiskeresor under tolv månader är ett rimligt krav som garanterar tillräcklig anknytning till fiskerinäringen.

På grund av den nya paragrafen ändras paragrafnumreringen.

11 §. Tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring. (Ny) Utskottet hänvisar till den allmänna motiveringen och föreslår att lagen får en ny 11 § om tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring.

I 2 mom. föreskrivs det som grundlagsutskottet föreslår att ett fartyg också ska registreras när ägaren lägger fram andra omständigheter än de som 1 mom. anger för att styrka tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring. Utskottet påpekar att villkoren i 9 och 10 § måste uppfyllas samtidigt.

På grund av den nya paragrafen ändras paragrafnumreringen.

15 §. Kontroll av att villkoren för registrering följs. (Ny) Utskottet hänvisar till den allmänna motiveringen och föreslår att lagen får en ny

15 § om kontroll av att villkoren för registrering tillgodoses och följs. I 2 och 3 mom. ska det ingå bestämmelser om skyldighet för innehavare och ägare till högsjöfartyg att lämna nödvändiga uppgifter till behörig registeransvarig för att det ska kunna kontrolleras att registreringsvillkoren uppfylls. Regelbunden kontroll och hot om tillfällig indragning av fiskelicens kan medverka till att reglerna följs.

Kontroll innebär bland annat att innehavare och ägare till högsjöfartyg som fiskar kvoterade fiskarter blir skyldiga att till behörig registeransvarig minst en gång om året lämna in uppgifter om fördelningen av sammanslutningsinnehavarnas innehav och förvaltningsansvar (till exempel utdrag ur handelsregistret och aktieböckerna) och om fiskeresor som de fysiska personerna i sista ändan av kedjan har gjort. Dessutom ska de lägga fram uppgifter om tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring.

På grund av den nya paragrafen ändras paragrafnumreringen.

3 kap. Avregistrering av fartyg

16 § (13 §). *Avregistrering av fiskefartyg.* Enligt 1 och 2 punkten ska ett fiskefartyg kunna avregistreras om fartyget inte längre har tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring enligt 9 §. Utskottet hänvisar till 29 § och framhåller att skyldigheten att avregistrera ett fiskefartyg föreslås bli ersatt med den tid som fiskelicensen är indragen. Följaktligen föreslår utskottet att 2 punkten stryks. Då blir 3 och 4 punkten 2 och 3 punkten. Dessutom bör Europeiska gemenskapen ändras till Europeiska unionen.

Vidare föreslår utskottet en ny 4 punkt om att fiskefartyg ska avregistreras om fiskelicensen har varit indragen i tre år utan avbrott. Med avseende på dem som utövar fiskerinäring är det en sträng påföljd att bli avregistrerad. Det blir extra strängt av att det begränsade registerutrymmet hindrar att fiskefartyget omregistreras oavsett vem som är ägaren. Ju större påföljd avregistreringen är desto mindre bör benägenheten att tillämpa den vara. Den föreslagna tiden på tre år för indragning av fiskelicensen är tillräckligt

lång för att innehavaren ska hinna uppfylla de föreskrivna registreringskraven.

18 § (15 §). *Kvarhållande av ett fiskefartygs registerutrymme.* Också i 10 § 3 mom. ingår det bestämmelser om registreringstillstånd. En anhållan om registrering förfaller om den inte lämnas in till behörig registeransvarig inom utsatt tid. Ett tillstånd får inte överföras på någon annan. Följaktligen bör 2 mom. få en hänvisning till 3 mom. eftersom momentet innehåller villkor för att få behålla registreringstillstånd.

På grund av de nya 10, 11 och 15 § ändras paragrafnumreringen. Utskottet ändrar därför hänvisningen i 3 mom.

4 kap. Registeruppgifter

20 § (17 §). *Tillämplig lag.* Utskottet hänvisar till 1 § och föreslår att Europeiska gemenskapen ändras till Europeiska unionen.

21 § (18 §). *Uppgifter som antecknas i registret.* I 2 mom. räknas det upp vilka uppgifter som behövs för registrets ändamål. Enligt 29 § kan fiskelicensen dras in om till exempel inte villkoren för registrering är uppfyllda. För en tydligare kontroll bör det antecknas i registret hur länge licensen är giltig. Utskottet lägger till en ny 1 punkt om detta till 2 mom. Dessutom kompletterar utskottet 4 punkten med en bestämmelse om anteckning av uppgifter om de extra villkoren för att registrera högsjöfartyg. Det ska gälla information om innehav och ägande i fartyget och om administration.

24 § (21 §). *Utlämnande av uppgifter som innehåller personuppgifter.* Enligt paragrafen får registeruppgifter också lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning. Enligt motiven avser detta bland annat direktanslutning till de registeruppgifter som ska lämnas ut. För det generella skyddet av personuppgifter är det viktigt att komplettera bestämmelsen med att den som begär uppgifter innan den tekniska anslutningen öppnas ska visa att uppgifterna kommer att vara skyddas-

de på behörigt sätt enligt 32 §. Utskottet föreslår ett nytt 2 mom. om detta.

27 § (24 §). *Beslut om utlämnande av uppgifter.* På grund av de nya 10, 11 och 15 § ändras paragrafnumreringen. Utskottet ändrar därför hänvisningen i paragrafen.

28 § (25) *Bevarande av personuppgifter i registret.* Personuppgifter ska strykas ur registret inom tre år efter utgången av det kalenderår då de har blivit onödiga för registrets ändamål. Formuleringen är problematisk eftersom den tillåter att uppgifter som är onödiga för användningsändamålet får finnas kvar i registret mycket länge. Men historiska uppgifter behöver finnas kvar en viss tid för att vi ska kunna uppfylla vår skyldighet att lämna den information till kommissionen som bindande EU-lagstiftning kräver.

Utskottet föreslår att personuppgifter ska strykas ur registret så snart de har blivit onödiga för registrets ändamål. De uppgifter som EU kräver ska finnas kvar i registret så länge som unionen kräver det (så länge de behövs för ändamålet med registret), men uppgifter som samlas in för ett nationellt ändamål, till exempel personbeteckningar och uppgifter om språk, bör tas bort när personen inte längre är ägare eller innehavare av ett fartyg.

29 § (26 §). *Fiskelicens.* Det finns inga bestämmelser om indragning av fiskelicens i den föreslagna lagen. I propositionen kan ett fartyg strykas ur fiskefartygsregistret om det inte har tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring. Detsamma gäller fisklicens. Utskottet föreslår att kriteriet ersätts med indragning av fiskelicens. Bestämmelser om detta ska ingå i den nya 15 §.

Det har skett en del ändringar i EU-lagstiftningen sedan propositionen lämnades till riksdagen. I bland annat rådets förordning (EG) nr 1005/2008 och förordning (EG) nr 1224/2009 föreskrivs det att medlemsstaterna i vissa situationer tillfälligt får dra in fiskelicensen trots att fartyget finns kvar i registret. Utskottet menar att paragrafen bör få grundläggande bestämmel-

ser om fiskelicens. Bestämmelsen avser att garantera innehavarens och ägarens rättssäkerhet när licensen är indragen.

Utskottet föreslår ett nytt 2 mom. om att fiskelicensen får dras in på de villkor som ingår i lagen och EU-lagstiftningen. I det nya 5 § 3 mom. ingår villkoren för att en licens ska kunna dras in. Den registeransvariga ska dra in fiskelicensen, om ett högsjöfartyg som fiskar kvoterade fiskarter inte längre uppfyller de extra villkoren för registrering, där ett av kraven är att det ska ha tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring. Procedurbestämmelserna ingår i 29 § 2 mom. Ett fiskefartyg ska alltid ha en giltig fiskelicens (där fartyg, ägare och innehavare specificeras). Fartyget kan alltså inte börja fiska innan licensen åter gäller.

31 § (28 §). *Fiskefartygsregisterförseelse.* På grund av de nya paragraferna ändras paragrafnumreringen. Utskottet ändrar därför hänvisningen i paragrafen. Vidare föreslår utskottet i 3 punkten en ny hänvisning till 15 § 1 mom. på grund av skyldigheten att lämna nödvändig information till behörig registeransvarig.

34 § (31 §). *Ikraftträdande.* Utskottet föreslår att lagen ska träda i kraft den 1 januari 2011 för att nödvändiga ändringar ska kunna göras i informationssystemen och det ska finnas tillräckligt med tid för att informera om lagen.

35 § (32 §). *Övergångsbestämmelser.* Utskottet hänvisar till den nya 10 § och framhåller att det för registrering av högsjöfartyg ska vara ett krav att fartyget innehas av en fysisk person med ett förflutet i befälet eller manskapet på ett fiskefartyg. Fartyg ska också kunna innehas av en sammanslutning (öppet bolag, kommanditbolag eller aktiebolag) om merparten av ägarna är fysiska personer som hör till befälet eller manskapet på ett fiskefartyg.

Följaktligen föreslår utskottet ett nytt 2 mom. som föreskriver att 1 mom. 1—3 punkten i den nya 10 § och 2 och 3 mom. i den nya 15 § ska tillämpas på ett högsjöfartyg som inte har införts i fiskefartygsregistret innan denna lag har trätt i kraft ett år efter att lagen har trätt i kraft. Dess-

utom ska ägaren ett år efter att lagen har trätt i kraft lägga fram information som visar att villkoren i 10 § är uppfyllda.

För närvarande finns det sannolikt en del fartyg som inte uppfyller de föreslagna nya kraven. Det går inte att säga något om det exakta antalet eftersom uppgifterna om ägande inte är offentliga i registret. Styrelsen i ett aktiebolag är emellertid skyldig att föra en aktie- och delägarförteckning. Övergångsbestämmelsen garanterar att alla högsjöfartyg som har registrerats innan lagen träder i kraft får en rimlig tid på ett år för att anpassa sitt ägande till de nya reglerna

och underrätta den registeransvariga att kraven är uppfyllda.

På grund av de nya 10, 11 och 15 § ändras paragrafnumreringen. Utskottet ändrar därför hänvisningen i paragrafen.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

godkänner ett uttalande (Utskottets förslag till uttalande).

Utskottets ändringsförslag

Lag

om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Genom denna lag föreskrivs om det register som ska föras över finska fiske- och vattenbruksfartyg som används till havs till den del det inte föreskrivs särskilt om detta i rättsakter om Europeiska *unionens* gemensamma fiskeripolitik.

2 §

Registrets ändamål

Registret används för att följa och reglera fiskekapaciteten för finska fiskefartyg och för att övervaka, forska i, utveckla och statistikföra det

kommersiella fisket och vattenbruket i enlighet med bestämmelserna om Europeiska *unionens* gemensamma fiskeripolitik och de nationella bestämmelser som utfärdats för att genomföra dem.

(2 mom. som i RP)

3 §

Definitioner

(1 mom. 1—6 punkten som i RP)

7) *registerutrymme* det utrymme i registret uttryckt i fiskekapacitet inom vilket fiskefartyg kan registreras i enlighet med de av Europeiska *unionen* fastställda bestämmelserna om fiskekapaciteten för Finlands fiskefartyg och i enlighet med 6 § 2 mom.,

(1 mom. 8—9 punkten som i RP)

4 §

Registeransvariga

Registret förs av jord- och skogsbruksministeriet och de *närings-, trafik- och miljöcentraler* som har sitt verksamhetsområde vid *kusten av finskt havsområde*.

(2 mom. *utesl.*)

Dessa *närings-, trafik- och miljöcentraler* beslutar om registrering och avregistrering av fartyg inom sitt verksamhetsområde, beviljar registreringstillstånd som avses i 10 § och gör registeranteckningar om fiske- och vattenbruksfartyg inom sitt verksamhetsområde.

(3 och 4 mom. som 4 och 5 mom. i RP)

2 kap.

Registreringsförfarande

5 §

Behörig registeransvarig

Behörig registeransvarig är den *närings-, trafik- och miljöcentral enligt 4 § 1 mom.* inom vars verksamhetsområde fartygets ägare har sin hemkommun.

Om fartygets ägare har sin hemkommun någon annanstans än inom verksamhetsområdet för en *närings-, trafik- och miljöcentral* som avses i 4 § 1 (*utesl.*) mom., är *Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland* behörig registeransvarig.

6 och 7 §
(Som i RP)

8 §

Registreringsansökan

(1 mom. som i RP)

I ansökan ska fartygets ägare lägga fram en utredning över de omständigheter enligt 9, 10, 11 och 21 § som ägaren känner till. *På begäran av den behöriga registeransvariga är ägaren och innehavaren av ett fiskefartyg skyldiga att läm-*

na de uppgifter som behövs för att det ska kunna utredas om registreringsvillkoren är uppfyllda.

9 §

Förutsättningar för registrering av fiskefartyg

(1 mom. som i RP)

(2—3 mom. *utesl.*)

10 § (*Ny*)***Särskilda villkor för registrering av högsjöfartyg***

Utöver registreringsvillkoren i 9 § gäller följande villkor, om ett högsjöfartyg ska fiska fiskarter där kvoterna fastställs av Europeiska unionen:

1) när innehavaren är en *fysisk person*: att han är finsk medborgare eller medborgare i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och att han under de tolv månader som föregår ansökan eller registrering varit befälhavare eller ingått i manskapet på ett fiskefartyg och samtidigt deltagit i minst tio fiskeresor eller varit till sjöss minst tjugo dagar på fiskeresor eller, om dessa villkor för fiskeresor inte uppfylls, att han på det sätt som avses i 12 § 2 mom. visar att han kommer att uppfylla villkoren inom tolv månader efter registreringen,

2) när innehavaren är ett *öppet bolag* eller *kommanditbolag*: att majoriteten av bolagsmännen i det öppna bolaget eller de ansvariga bolagsmännen i kommanditbolaget är fysiska personer som uppfyller villkoren i 1 punkten eller sammanslutningar enligt denna punkt eller 3 punkten, eller

3) när innehavaren är ett *aktiebolag* eller ett *andelslag*: att majoriteten av de röster som aktierna i aktiebolaget eller andelarna i andelslaget ger innehas av fysiska personer som uppfyller villkoren i 1 punkten eller av sammanslutningar enligt denna punkt eller 2 punkten och att minst två tredjedelar av ledamöterna i styrelsen för aktiebolaget eller andelslaget samt ordföranden och vice ordföranden är fysiska personer som uppfyller villkoren i 1 punkten, och

4) att det fiske som bedrivs med fartyget har tillräcklig ekonomisk anknytning till finländsk fiskerinäring.

Det som föreskrivs ovan om andelslag, aktiebolag, kommanditbolag och öppna bolag tillämpas på motsvarande utländska företag.

11 § (Ny)

Tillräcklig ekonomisk anknytning till finländsk fiskerinäring

Den ekonomiska anknytningen till finländsk fiskerinäring är tillräckling om:

1) minst hälften av det totala värdet av fartygets totala fångst under ett år lossas i en hamn i Finland,

2) minst hälften av fartygets årliga fiskeresor börjar i en hamn i Finland, eller

3) minst hälften av manskapet är finska medborgare eller medborgare i någon annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och är fast bosatta i Finland.

Ett högsjöfartyg måste också registreras om villkoren i 9 och 10 § uppfylls och ägaren lägger fram andra omständigheter som visar att fisket har tillräcklig ekonomisk anknytning till finländsk fiskerinäring.

12—14 § (10—12 §) (Som i RP)

15 § (Ny)

Kontroll av att registreringsvillkoren uppfylls

Ägaren och innehavaren till ett fiskefartyg är skyldiga att lämna all den information som den behöriga registeransvariga begär för att utreda om registreringsvillkoren i 9, 10 och 11 § är uppfyllda och för att kontrollera att de följs.

Innehavaren av ett högsjöfartyg ska visa att han under de tolv månader som följer efter registreringen kommer att uppfylla kraven i 10 § beträffande fiskeresor genom att till den behöriga registeransvariga lämna en skriftlig verksam-

hetsplan för fiskeverksamheten med det fiskefartyg som ska registreras. Av planen ska det framgå att den som är innehavare av fartyget eller den fysiska person som har anknytning till innehavaren enligt 10 § 1 mom. 1—3 punkten under de följande tolv månaderna är befälhavare eller hör till manskapet på det fartyg som ska registreras och uppfyller kraven beträffande fiskeresor eller dagar till sjöss.

Alltid när innehavaren av ett högsjöfartyg byts eller i övrigt minst en gång per kalenderår ska den behöriga registeransvariga kontrollera att alla registrerade högsjöfartyg som fiskar kvoterade fiskarter uppfyller registreringsvillkoren. Om villkoren i 10 § inte har uppfyllts under det år som föregår granskningsperioden, ska den behöriga registeransvariga dra in fiskelicensen tillsvidare enligt 29 § 2 mom. Den registeransvariga kan förlänga granskningsperioden på ett år med en rimlig tid, om innehavaren inte har kunnat uppfylla kravet i 10 § beträffande fiskeresor på grund av sjukdom eller någon annan jämförbar orsak.

3 kap.

Avregistrering av fartyg

16 § (13 §)

Avregistrering av fiskefartyg

Ett fiskefartyg ska avregistreras, om

(1 punkten som i RP)

(2 punkten *utesl.*)

2) (3) avregistreringen förutsätts enligt Europeiska *unionens* rättsakter, eller

(3 punkten som 4 punkten i RP)

4) *om fartygets fiskelicens har varit indragen tre år utan avbrott. (Ny)*

(2 och 3 mom. som i RP)

17 § (14 §) (Som i RP)

18 § (15 §)

Kvarhållande av ett fiskefartygs registerutrymme

(1 mom. som i RP)

På registreringstillstånd som gäller kvarhållande av registerutrymme tillämpas 10 § 2 och 3 mom.

19 § (16 §)
(Som i RP)

4 kap.

Registeruppgifter

20 § (17 §)

Tillämplig lag

Om inte något annat föreskrivs i denna lag eller rättsakterna om Europeiska *unionens* gemensamma fiskeripolitik, tillämpas i fråga om de uppgifter som antecknas i registret och uppgifternas offentlighet, utlämnande av uppgifter och avgifter för utlämnandet lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och i fråga om personuppgifter personuppgiftslagen (523/1999) i tillämpliga delar.

21 § (18 §)

Uppgifter som antecknas i registret

(1 mom. som i RP)

Som uppgifter som behövs med tanke på registrets ändamål ska dessutom antecknas

1) fiskelicensens giltighetstid, (Ny)

(2 och 3 punkten som 1 och 2 punkten i RP)

4) (3) uppgifter som gäller innehav av fartyget, för högsjöfartyg också de äganderättsförhållanden och innehav som enligt 10 § krävs av sammanslutningar som är innehavare,

(5—8 punkten som 4—7 punkten i RP)

9) (8) uppgifter om registreringstillstånd enligt 13 och 18 §,

(10—11 punkten som 9—10 punkten i RP)

(3 mom. som i RP)

22 och 23 § (19 och 20 §)
(Som i RP)

24 § (21 §)

Utlämnande av uppgifter som innehåller personuppgifter

(1 mom. som i RP)

Innan uppgifter lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning ska den som begär uppgifterna visa att de skyddas enligt 32 § i personuppgiftslagen. (Nytt)

25 och 26 § (22 och 23 §)
(Som i RP)

27 § (24 §)

Beslut om utlämnande av uppgifter

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om utlämnande av uppgifter som antecknats i fiskefartygsregistret. I andra än de situationer som avses i 26 § kan också den behöriga registeransvariga besluta om utlämnande av personuppgifter och andra uppgifter som gäller ett enskilt fartyg.

28 § (25 §)

Bevarande av personuppgifter i registret

De personuppgifter som införts i registret med stöd av denna lag ska avföras ur registret *genast när* de blivit obehövliga med tanke på registrets ändamål.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

29 § (26 §)

Fiskelicens

Den behöriga registeransvariga beviljar, drar in och återkallar fiskelicenser som avses i *rådets förordning (EG) nr 1224/2009* och kommissio-

nens förordning (EG) nr 1281/2005 om förvaltning av fiskelicenser och de uppgifter som åtminstone ska ingå i sådana licenser. *Licens för ett fiskefartyg beviljas i samband med registreringen och den återkallas när fartyget avförs ur registret. När fartyget får ny ägare eller innehavare, ska uppgifterna om fiskelicensen uppdateras. Ett fiskefartyg får inte användas för kommersiellt fiske, om det inte har en giltig licens med riktiga uppgifter.*

Fiskelicenser ska dras in tillsvidare eller tillfälligt på de villkor som föreskrivs i lag eller Europeiska unionens lagstiftning. Innan en licens dras in ska ägaren och innehavarens ges tillfälle att bli hörda. Ett beslut om indragning av en fiskelicens får verkställas innan det har vunnit laga kraft. Indragningen ska återkallas genast när orsaken till indragningen försvinner. (Nytt)

30 § (27 §)
(Som i RP)

31 § (28 §)

Fiskefartygsregisterförseelse

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet
(1 punkten som i RP)

2) låter bli att tillställa den registeransvariga den underrättelse och utredning om ändringar i registeruppgifterna som avses i 22 § 1 mom., eller

3) underlåter att inom en skälig tid lämna de uppgifter som den registeransvariga begärt med stöd av 15 § 1 mom. eller 22 § 2 mom. och som

behövs för att utreda om registreringsvillkoren är uppfyllda eller för att kontrollera att de följs för upprätthållandet av och ändamålet med registret

ska för fiskefartygsregisterförseelse dömas till böter.

(2 mom. som i RP)

32—33 § (29—30 §)
(Som i RP)

34 § (31 §)

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.
(2 mom. som i RP)

35 § (32 §)

Övergångsbestämmelser

(1 mom. som i RP)

Ett år efter att denna lag har trätt i kraft ska bestämmelserna i 10 § 1 mom. 1—3 punkten och 15 § 2 och 3 mom. tillämpas på högsjöfartyg som har registrerats i fiskefartygsregistret innan denna lag träder i kraft. Ett år efter att lagen har trätt i kraft ska fartygets ägare lägga fram information som visar att villkoren i 10 § är uppfyllda. (Nytt)

Den tidsfrist som anges i 17 § börjar räknas från lagens ikraftträdande.

(4—7 mom. som 3—6 mom. i RP)

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att bestämmelserna om yrkesfiske i samband med den ge-

nomgripande reformen av lagen om fiske ändras så att yrkesfiske blir tillståndspliktig verksamhet.

JsUB 7/2010 rd — RP 17/2009 rd

Helsingfors den 5 maj 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jari Leppä /cent
vordf. Pertti Hemmilä /saml
medl. Lasse Hautala /cent
Hannu Hoskonen /cent
Anne Kalmari /cent
Johanna Karimäki /gröna
Lauri Kähkönen /sd
Esa Lahtela /sd
Mats Nylund /sv

Pentti Oinonen /saf
Klaus Pentti /cent
Petri Pihlajaniemi /saml
Erkki Pulliainen /gröna
Kari Rajamäki /sd
Katja Taimela /sd
Pekka Vilkuna /cent
ers. Matti Kangas /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Jaakko Autio.